

**TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU**  
**BURSA 4. KENT SEMPOZYUMU**  
**SONUÇ BİLDİRGESİ**



**7-8 HAZİRAN 2013, Bursa Akademik Odalar Birliği**

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Bursa İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen "Bursa41. Kent Sempozyumu" 7-8 Haziran 2013 tarihlerinde Bursa Akademik Odalar Birliği (BAOB) Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

Sempozyum, "Kent ve Kimlik" konulu açılış paneli ile başladı, iki gün süren Sempozyum boyunca toplam 8 oturumda 37 adet bildiri sunuldu, "Kent ve Demokrasi" konulu kapanış paneli ile tamamlandı.

Belirli bir zaman ve etmenler çerçevesine sıkıştırılarak açıklanamayacak olan kimlik oluşum süreci kent kimliği özelinde düşünüldüğünde hem dünyada hem de Türkiye'de üstten dayatılan bir kimlik oluşturma sürecine indirgenmekte ve "kentler için kimlikler yaratılması" adeta zorunlu bir yerel politika olarak algılanmaktadır.

Bursa kenti de kentleşme sürecinde ve sonrasında "dayatma kimliklerle" oldukça fazla karşı karşıya kalmıştır. Kültür, Turizm, Sanayi ve Tarım sektörleri açısından oldukça önemli potansiyellere sahip olmasıyla birlikte, bütün bu sektörlerin bir arada dengeli bir gelişiminin hedeflenmesi yerine, bazı sektörlerin diğerlerini dışarda bırakmak istemesine sık sık "kimlik" adı altında gündeme getirildiğini ve bu içi boş kimikleştirilme sürecinin; aslında bir rant kapma yarışı haline geldiği görülmektedir.

Günlerdir ülkemizde yaşanan sıcak gelişmelerin başlangıcında kente ait, halka ait bir alanın onların katılımının olmadığı bir karar sürecinin halka dayatılması yer almaktadır. Artık halk bu yönetim biçimine Taksim Gezi Parkı direnişinde olduğu gibi direnerek, kentine, yaşam alanlarına sahip çıkmaktadır. Direnmekte haklıdır, çünkü kentimizde de pek çok proje halktan kaçırılarak uygulamaya konmuş, Meslek odalarının bu projeleri yargıya taşınması ve kazanılmış yargı kararlarına rağmen uygulamalar devam edebilmiştir.

Kimlik ve özelde kent kimliği olgusunun kavranmasındaki güçlükler, olgunun yerel politika alanındaki sığ ele alınışı ve bununla ilgili olarak kentsel rantları meşrulaştırma aracı olarak kullanılması TMMOB Bursa İKK 4. Kent Sempozyumu'nda bu konunun etraflıca tartışılması kararına gerekçe oluşturmuştur.

Bu sempozyumumuzun yapılma tarihi ülkemizin içinden geçtiği tarihi günlere denk geldi.

Taksim Gezi Parkı'nda başlayan yağmanın karşısına dikilen insanlara vahşice saldırılması sonucu ortaya çıkan halk tepkisi ülkenin dört bir yanını sarıp sarmalıyor.

**TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU**  
**BURSA 4. KENT SEMPOZYUMU**  
**SONUÇ BİLDİRGESİ**



**7-8 HAZİRAN 2013, Bursa Akademik Odalar Birliği**

Taksim Gezi Parkı'nın; bilim, teknik ve hukuk kurallarını hiçe sayarak hazırlanmış bir proje ile talan edilmesi ve bu durum karşısında demokratik tepkilerini gösteren insanlara karşı gerçekleşen polis saldırısı bu gerçeği kamuoyunun gözleri önüne acı bir biçimde bir kez daha serdi. Bir yanda yıllara meydan okuyan ağaçlarımızın kökünden sökülmesi bir yanda da insanlarımızı gaza boğan, çadırları aleve veren saldırganlığın görüntüleri hafızalarımıza silinmeyecek şekilde kazındı.

TMMOB, tüm rant ve yağma projelerinde olduğu gibi Taksim Gezi Parkı'ndaki toplum ve kamu yararına aykırı projeye karşı da en başından itibaren gerek hukuksal gerekse de kamuoyunun yaratılması düzleminde aktif olarak yerini almıştır.

TMMOB; kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayarak, halkın katılım ve denetimine kapalı bir yerel yönetim biçiminin aşılmasını, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gerek olarak görmektedir.

Sempozyum boyunca sunulan bildiriler "Bursa 4. Kent Sempozyumu Bildiriler Kitabı" nda yer alacak olup Sempozyumda dile getirilen görüş, tespit ve öneriler aşağıda özetlenmiştir.

- TMMOB kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları- kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kavramlara referans vermektedir.
- Yerel yönetimler ekonomik ve toplumsal politikaların önemli bir uygulama alanını oluşturmaktadır. Siyaset ve sermaye kesimlerinin bu ilgisi, maalesef kent mekanına ve kentsel yaşama olumlu yönde yansımamaktadır. Kentlerde yaşayanlar eğitim, sağlık, barınma ve beslenme gibi temel haklardan yoksun bırakılırken, sosyal donatı ve teknik altyapı hizmetlerinin sağlanmasında kullanılması gereken hazine arazileri gibi kamusal varlıklarımız özelleştirmelerle birilerinin hizmetine sunulmaktadır. Bununla birlikte kentsel altyapı, ulaşım, eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. Alanlarda temel kamu hizmetleri ticarileştirilmekte, kamusal kaynaklarımız bir avuç azınlığa aktarılmaktadır. Emekçilerin, yoksulların ve tüm ezilenlerin sosyal, ekonomik ve siyasal yaşamdan tümüyle dışlandığı yıkıcı bir ortamda yoksulluk ve açlık derinleşerek sürmektedir.
- Bursa ili sosyal, kültürel, jeolojik ekolojik birçok zenginlik, çeşitlilik ve değişkenlikleri barındıran nadir bölgelerimizden birisidir. Bölge bereketli toprakları, sulak alanları, yer üstü ve yer altı zenginlikleri, uygun iklim koşullarından dolayı binlerce yıl boyunca insanlığın yerleşim alanı

**TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU**  
**BURSA 4. KENT SEMPOZYUMU**  
**SONUÇ BİLDİRGESİ**



**7-8 HAZİRAN 2013, Bursa Akademik Odalar Birliği**

olarak kullanılmıştır. İl sınırlarında yer alan Uludağ, doğal ve kültürel kaynak değerleri açısından oldukça zengin bir potansiyele sahiptir. Uludağ, doğal bitki örtüsü olan ormanları, endemik türleri, gen kaynakları ve koruma alanları ile bölgenin yaşam kaynağıdır. Dünyamızın en önemli ekosistemlerinden birisidir. Uludağ tarihsel, kültürel, ekolojik ve toplumsal mirasımızdır.

- TMMOB, Bölgede on yıldır sürdürülen maden arama faaliyetleri endişe ile ve yakından takip etmekte, Bursa ilinin ve Uludağ Bölgesinin eşsiz coğrafyası ve zenginliklerinin, gelecek nesillere bozulmadan aktarılabilmesini herkesin görevi olarak görmektedir.
- Bursa'da Kentsel Dönüşüm başta olmak üzere planlama ve yapılaşmaya ilişkin kararlar incelendiğinde, bu kararların kentin ihtiyaçları doğrultusunda değil, tamamen ekonomik rant amaçlı olarak yapıldığı ve kent kimliği ile örtüşmeyen kararlar olduğu görülmektedir.
- Sermaye, rant gördüğü her yerde doğal alanlar başta olmak üzere, tarım alanlarını, tarihi alanları talan etmeye devam etmektedir ve bu durum kent kimliğine verilen en büyük zararlardan birisidir.
- Yapılaşmaya ilişkin yasal düzenlemeler merkezileşme eğilimleri göstermekte, yetkileri Bakanlıklar üzerinde toplayarak, kent kimliği için kararlar alması beklenen yerel idareler hiçe sayılmaktadır.
- Bursa kent kimliği konusunda yıllardır yapılan zorlama ve sığ kimlik arayışlarına son verilmeli, Kentin , tarih, turizm, tarım ve sanayi gibi özellikleri bir zenginlik olarak değerlendirilmeli. Bu özelliklerden biri diğerine tercih edilmemelidir. Kimlikli bir kente giden yol barış ve demokrasiden geçmektedir. Çabalar, “çağdaş bir kent” olma yolunda harcanmalıdır.
- Günümüz kentlerinin site , AVM, Bloklardan oluşan yapılaşma anlayışının terk edilerek Anadolu kültürünün özelliklerini taşıyan ( mahalleler, sokaklar, çarşı ve arastalar, meydan ve meydancıklar) komşuluk ilişkilerini sağlayan bize has kentleşme anlayışının korunduğu , geliştirildiği bir kent yaratılması hedeflenmelidir.
- 1950' lerden sonra süre gelen ve göçe dayalı plansız kentleşme sonucu gerçekleşen günümüzdeki kaçak ve yasa dışı yapılaşmış sağlıklı kentsel yerleşim alanlarının dönüşümünde esenlikli çağdaş mahalleler oluşturulması sağlanmalıdır.
- Kentsel yenileme ve dönüşüm projelerinde açık şeffaf ve katılımcı bir süreç işletilmelidir. Mimari kimlik hedefi tüm projelerde dikkate alınmalıdır. kent içinde yeşil alanlar mutlaka arttırılmalıdır.

**TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU**  
**BURSA 4. KENT SEMPOZYUMU**  
**SONUÇ BİLDİRGESİ**



**7-8 HAZİRAN 2013, Bursa Akademik Odalar Birliği**

- Kentte, bisikletli ulaşım ve yayalaştırma bölgelerinin oluşturulması, toplu ulaşımında raylı sistemlerin geliştirilmesi, insan öncelikli bir ulaşım politikası ile aracı değil insanı ulaştıran sistemlere öncelik verilmesi yaşanabilir bir kent oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır.
- Kentin doğal afetlere hazırlıklı olması için tüm kurum, kuruluş ve kişilere önemli görevler düşmektedir.
- Kent yatırımlarında çevre ve halk sağlığı birinci öncelikli olarak değerlendirilmelidir. Hava, Su ve Toprak kirliliği sürekli olarak izlenmeli, hava ve su kalitesi toplumla paylaşılmalıdır.
- Bursa‘ de kentsel dönüşüm, üst ölçekli planlarla uyumlu olmalı, kent kültürünü yansıtan projelere yer verilmeli, proje demokrasisi uygulanarak ilgili tüm çevrelerin ve halkın katılımı mutlaka sağlanmalıdır.
- Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, tarım, çevre, enerji, eğitim, sağlık vb politikaları bir bütünlük içinde ele alan, istihdam odaklı ve planlı kalkınmayı öngören bir sanayileşme yaklaşımı ile Bursa sanayisi yeniden değerlendirilmeli ve Bursa‘nın Teknoloji Üretim Merkezi ve AR-GE üssü olması hedeflenmelidir.
- Bursa sanayisi büyük oranda dışa ve otomotiv sektörüne bağımlıdır. Bu durum kent için hem ekonomik açıdan, hem de istihdam açısından, risk ve tehdit oluşturmaktadır. Bu nedenle Bursa, dışa ve tek sektöre bağımlı sanayiden, dışa bağımlı olmayan, teknoloji ve bilgi üreten istihdam odaklı bir sanayi yapısına geçmek, alternatif sanayisini oluşturmak zorundadır.
- Bu anlamda mutlaka bir “Bursa Sanayi Strateji Planı” oluşturulmalıdır. Bu plan, “Bursa‘nın Teknoloji Üretim Merkezi ve AR-GE üssü” olmasını hedeflemeli, Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi, Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi, Makina Sektörü Strateji Belgesi gibi belgeler de dikkate alınarak hazırlanmalı; üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayacak şekilde geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri birlikte geliştirilmelidir.
- Bursa, tarım konusunda da önemli potansiyel ve avantajlara sahiptir. Bölgede tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, tarımsal alanların korunması, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi Bursa ekonomisinin geliştirilmesi açısından da büyük bir önem taşımaktadır.
- Tarımın ülke insanının besin ihtiyacını karşılamak, kırsal nüfusun topraklarını terk ederek kentlere göçünü önlemek, ihracatın artırılması, sanayiye hammadde sağlanması, bölgeler ve sektörler arası

**TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU**  
**BURSA 4. KENT SEMPOZYUMU**  
**SONUÇ BİLDİRGESİ**



**7-8 HAZİRAN 2013, Bursa Akademik Odalar Birliği**

denge ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi, sanayi ve hizmet sektörlerinde yeni iş olanaklarının yaratılması gibi işlevlerini yerine getirebilmesi için tarımsal üretimin en önemli iki unsuru toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanılmalarının sağlanması; gelecek nesillerin güvenli, sağlıklı ve yeter gıdaya ulaşabilmeleri için her karış toprağın, her damla suyun korunması ve geliştirilmesi zorunludur.

- Son 10 yıldır dayatılan veya toplumun her kesimine yerleştirilmeye çalışılan var olan tüm doğal kaynaklarımızın rant aracı veya rant yaratma kaynağı olarak görme ve pazarlama anlayışının terk edilerek söz konusu kaynakların, öncelikle yaşam ve üretim kaynağı olduğu gerçeğinin kabul edilmesi gerekir. Ayrıca doğal varlıklarımızın sadece kendi insanlarımıza ait olmadığı bu topraklarda yaşayan tüm canlılara hatta tüm dünya canlılarına ait bir yaşam ve üretim kaynağı olduğunu da bilmek kabul etmek gerekir.
- Tarihi ve kültürel zenginlikleri ile büyük bir turizm potansiyeline sahip olan Bursa'nın, mevcut hali ile yetinilmemeli, turizme daha çok önem verilmelidir.
- Bursa'de kara, hava ve deniz ulaşımı, hem turizm açısından, hem sanayi ürünlerinin, hem de tarımsal ürünlerin taşınması açısından geliştirilmeli ve deniz taşımacılığında daha çok yararlanılmalıdır.
- Mekansal Planlama ile ilgili mevzuata "Peyzaj Karakter Analizi ve Değerlendirmesi" çalışmalarının ilave edilmesi gereklidir
- Kentsel alanlarda Açık ve Yeşil Alanlar parçacı çözümlerle üretilmemelidir. Planlama aşamalarında Peyzaj Planlama aşamalarının mutlak yapılması gereklidir.
- Kentsel Dönüşüm, afet yönetimi gibi mekansal planlama eylem alanlarında Dünyada peyzaj değerlerine dayalı olarak plan ve projeler yürütülmektedir. Ülkemizde de artık planlama sürecinde peyzaj bilgisinin mevzuat kapsamında dahil edilmesi, gelecek nesiller adına bir sorumluluktur ve ilgili meslekler bu işbirliği ile çalışmalıdırlar.
- Bursa, çok önemli TURİZM potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin çok önemsenmesi ve koruyarak kullanan bir yönetim anlayışıyla TURİZM gelişmesi ortaya konulmalıdır.
- Bursa da müzelerin artırılması ve geçmiş değerlerimizin yansıtılması gerekir.
- Bursa'nın dünya mirasına aktarılabilmesi ve bu miras listelerinde yer alabilmesi için "Koruma Planları ve Alan Yönetimi Çalışma İç Disiplini" ile yönetilmesi gerekmektedir.